

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КАЗНАЧЕЙСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ РОЗПОРЯДНИКІВ ТА ОДЕРЖУВАЧІВ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

Значну частину функцій та завдань держава реалізовує через бюджетні установи, яким надаються на це кошти із державного чи місцевих бюджетів України. Маючи статус розпорядника чи одержувача бюджетних коштів ці установи безпосередньо беруть участь у бюджетному процесі.

Бюджетним кодексом України передбачено, що при виконанні державного і місцевих бюджетів застосовується казначейське обслуговування бюджетних коштів. Казначейство України забезпечує казначейське обслуговування бюджетних коштів на основі ведення єдиного казначейського рахунку, відкритого у Національному банку України [1]. Саме тому, виконання бюджетів, їх якість, своєчасність, достовірність і прозорість у багатьох випадках залежать від організації роботи в органах казначейства [2, с.7]. Відповідно можливість повно та своєчасно фінансувати свою діяльність розпорядникам та одержувачам бюджетних коштів певним чином залежить і від організації співпраці з органами казначейства.

Основні організаційні моменти взаємовідносини між органами казначейства, розпорядниками й одержувачами бюджетних коштів, а також розподіл обов'язків та відповідальності між ними в процесі обслуговування державного та місцевих бюджетів за видатками визначено у Бюджетному кодексу України та розроблених на його основі “Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами” та “Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів”, які затверджені наказами Міністерства фінансів України.

В процесі обслуговування бюджетів за видатками органи казначейства з розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів взаємодіють із приводу:

- формування бази даних мережі розпорядників та одержувачів бюджетних коштів;
- відкриття рахунків розпорядникам та одержувачам коштів в системі казначейства;
- встановлення бюджетних асигнувань розпорядникам коштів на основі та в межах затвердженого розпису бюджету та забезпечення їх обліку;

- відображення в казначейському обліку кошторисів, бюджетних програм, планів асигнувань розпорядників бюджетних коштів та планів використання бюджетних коштів одержувачів;
- реєстрації, обліку та консолідації інформації за зобов'язаннями розпорядників і одержувачів бюджетних коштів у казначейському обліку;
- оплати витрат розпорядників і одержувачів бюджетних коштів із реєстраційних та спеціальних реєстраційних рахунків, відкритих бюджетним установам в органах казначейства.

З метою отримання повної та всеохоплюючої інформації про учасників бюджетного процесу, зокрема тих, які утримуються за рахунок бюджетних коштів чи отримують бюджетні кошти органи казначейства ведуть Єдиний реєстр розпорядників та одержувачів бюджетних коштів. Не будучи включеним до цього реєстру, розпорядники та одержувачі коштів не зможуть отримати кошти із бюджету. Проаналізувавши інформацію із цього реєстру відзначимо, що на початок 2018 р. в цьому реєстрі зареєстровано 79840 установ (табл. 1). Отже, саме таку кількість організацій органи казначейства будуть обслуговувати у цьому році. Більшість із включених у цей реєстр складають розпорядники та одержувачі коштів місцевих бюджетів.

В процесі подальшої співпраці органи казначейства із розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів обмінюються значною кількістю документів. Для спрощення цієї співпраці з 1 січня 2017 р. органи казначейства розпочали впроваджувати дистанційну форму обслуговування клієнтів через систему “Клієнт Казначейства – Казначейство” [4, с. 50]. Станом на кінець 2017 року казначейством укладено із клієнтами 17 810 договорів на дистанційне розрахункове обслуговування з використанням програмно-технічного комплексу “Клієнт Казначейства – Казначейство” (табл. 2). Однак не всі підключені ще повноцінно використовують цю систему.

Використання система дистанційного обслуговування “Клієнт Казначейства – Казначейство” має ряд переваг, зокрема прискорення оброблення інформації та проведення розрахунків, оперативність у прийнятті управлінських рішень у процесі проведення фінансових операцій, зменшення кількості помилок, економія бюджетних коштів, економія робочого часу працівників, тощо [6].

Підсумовуючи відзначимо, що за системою “Клієнт Казначейства – Казначейство” майбутнє. Переведення усіх клієнтів на цю систему дасть можливість зекономити бюджетні кошти та робочий час працівників органів казначейства та їх клієнтів.

Таблиця 1

Кількість установ та організацій, включених до Єдиного реєстру розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів станом на 15.01.2018 р. [3]

Найменування ГУДКСУ	Кількість установ (організацій)						Разом
	Державний бюджет	у тому числі		Місцеві бюджети	у тому числі		
		Розпорядники	Одержувачі		Розпорядники	Одержувачі	
ГУДКСУ в Автономній Республіці Крим	659	557	102	1 861	1 382	479	2 520
ГУДКСУ у Вінницькій області	743	619	124	3 231	2 218	1 013	3 974
ГУДКСУ у Волинській області	400	295	105	1 928	1 150	778	2 328
ГУДКСУ у Дніпропетровській області	759	642	117	4 031	2 009	2 022	4 790
ГУДКСУ у Донецькій області	925	762	163	4 343	2 333	2 010	5 268
ГУДКСУ у Житомирській області	1 061	729	332	2 715	1 880	835	3 776
ГУДКСУ у Закарпатській області	522	444	78	2 162	1 604	558	2 684
ГУДКСУ у Запорізькій області	491	413	78	2 560	1 575	985	3 051
ГУДКСУ в Івано-Франківській області	459	411	48	2 364	1 528	836	2 823
ГУДКСУ у Київській області	743	608	135	2 777	2 041	736	3 520
ГУДКСУ у Кіровоградській області	407	347	60	1 767	1 335	432	2 174
ГУДКСУ у Луганській області	586	496	90	2 462	1 751	711	3 048
ГУДКСУ у Львівській області	776	643	133	3 760	2 360	1 400	4 536
ГУДКСУ у Миколаївській області	453	389	64	1 558	1 162	396	2 011
ГУДКСУ в Одеській області	766	662	104	2 687	1 779	908	3 453
ГУДКСУ у Полтавській області	563	470	93	2 740	1 772	968	3 303
ГУДКСУ у Рівненській області	590	407	183	2 357	1 406	951	2 947
ГУДКСУ у Сумській області	499	399	100	1 922	1 381	541	2 421
ГУДКСУ у Тернопільській області	515	472	43	2 067	1 561	506	2 582
ГУДКСУ у Харківській області	907	790	117	2 630	1 707	923	3 537
ГУДКСУ у Херсонській області	578	496	82	1 860	1 226	634	2 438
ГУДКСУ у Хмельницькій області	504	377	127	2 090	1 590	500	2 594
ГУДКСУ у Черкаській області	520	423	97	2 306	1 595	711	2 826
ГУДКСУ у Чернівецькій області	398	324	74	1 343	1 008	335	1 741
ГУДКСУ у Чернігівській області	504	396	108	1 929	1 559	370	2 433
ГУДКСУ у м. Києві	1 034	705	329	1 412	564	848	2 446
ГУДКСУ у м. Севастополі	170	140	30	351	197	154	521
ДКСУ	95	92	3	0	0	0	95
Всього установ (організацій)	16 627	13 508	3 119	63 213	41 673	21 540	79 840

Кількість підключених до системи дистанційного обслуговування клієнтів через ПТК “Клієнт Казначейства – Казначейство” [5]

Показники	Кількість клієнтів
Клієнти, внесені до реєстру клієнтів СДО	17810
Клієнти, з якими укладено договір на СДО	17130
Клієнти, яким направлено ключі КС	12519
Клієнти, що отримали ключі КС	10550
Клієнти підключені до СДО через КС	7089
Клієнти з сертифікатами ЕЦП	8404
Клієнти, які передають реєстри зобов'язань та підтвердні документи	9801
Клієнти, які отримують розподіли	8254
Клієнти, які отримують реєстри	10044
Клієнти, які отримують виписки	6861
Клієнти, що проводять платежі	4047
Наявність або відсутність НКІ	(12337/4793)
Установ з тих, що придбали НКІ, яким направлено ключі КС	10811

Література:

1. Бюджетний Кодекс України від 8.07.2010 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2856-17>.
2. Стоян В. І., Русін В.М. Система касового виконання бюджету : навчальний посібник. Тернопіль : Астон, 2015. 372 с.
3. Інформація щодо кількості установ та організацій, включених до Єдиного реєстру розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів станом на 15.01.2018 р. URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/publish/category/222338>.
4. Русін В. Вдосконалення діяльності органів Державної казначейської служби України. Інновації партнерської взаємодії освіти, економіки та соціального захисту в умовах інклюзії та прагматичної реабілітації соціуму : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. [м. Кам'янець-Подільський, 24-25 квітня 2017 р.]. Кам'янець-Подільський: «Аксіома», 2017. 260 с.
5. Інформація щодо підключення до системи дистанційного обслуговування клієнтів через ПТК "Клієнт Казначейства – Казначейство" станом на 28.12.2017 р. URL: Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/publish/article/369774>.
6. Олійник М., Русін В. Стан та перспективи розвитку системи дистанційного обслуговування клієнтів казначейства України. Треті Всеукраїнські наукові читання пам'яті С.І. Юрія: збірник наук. праць / За ред. д.е.н., проф. О.П. Кириленко (м. Тернопіль, 28 листопада 2017 р.). Тернопіль: Осадца Ю.В., 2017. 205 с.